

ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS VYR. PATARĖJA DALIA MINIATAITĖ
MOKSLŲ IR INOVACIJŲ SKYRIAUS VYR. SPECIALISTĖ VILMA KRAUJALYTĖ

KOMANDIRUOTĖS ATASKAITA

2019-04-10 Nr. 382-39

Vilnius

1. Komandiruotės tikslas: 2019 m. balandžio 4-5 d. dalyvauti Nuolatinio žemės ūkio mokslinių tyrimų komiteto (angl. *Standing Committee on Agricultural Research*,) ir Latvijos mokslų akademijos organizuojamame renginyje skirtame pristatyti pačio komiteto veiklą bei inicijuoti diskusiją apie bioekonomikos plėtrą ir vystymą.

2. Komandiruotės trukmė: 2019 m. balandžio 4-5 d.

3. Komandiruotės vieta: Latvijos mokslų akademija, Ryga, Latvija .

4. Komandiruotės finansavimas: viešbučio išlaidos apmokėjo renginio organizatoriai, kitos išlaidos apmokėtos iš LR Žemės ūkio ministerijos lėšų.

5. Susitikimo dalyviai: atstovai iš Austrijos, Belgijos, Estijos, Kanados, Latvijos, Lenkijos, Lietuvos, Liuksemburgo, Nyderlandų, Prancūzijos, Turkijos, Vokietijos.

6. Komandiruotės rezultatai:

Žemės ūkio nuolatinis mokslinių tyrimų komitetas (toliau – SCAR) Europos Komisijos ir ES valstybių narių yra pripažįstamas kaip svarbus patariamasis organas žemės ūkio mokslinių tyrimų ir bioekonomikos vystymo klausimais. Latvijos mokslų akademija, bendradarbiaudama su Latvijos žemės ūkio ministerija, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija ir Estijos kaimo reikalų ministerija remiama SCAR (pagal Europos Komisijos finansuojamą CASA projektą) suorganizavo „Baltic SCAR“ seminarą, kurio tikslas – pristatyti SCAR veiklą Baltijos šalyse ir skatinti suinteresuotųjų šalių dalyvavimą jame.

Seminaro metu Baltijos šalių ministerijų atstovams, mokslininkams ir kitiems dalyviams pristatyta SCAR veikla, inicijuota diskusija dėl nacionalinių bioekonomikos strategijų rengimo / įgyvendinimo Baltijos šalyse. Pasiūlyta stiprinti Baltijos šalių bendradarbiavimą siekiant tikslų SCAR ir skatinti bioekonomikos vystymą.

Informacija apie SCAR. Žemės ūkio mokslinių tyrimų nuolatinis komitetas (SCAR) – įsteigtas 1974 m., o 2005 m. iš esmės atnaujintas. Jo pagrindinis tikslas – koordinuoti žemės ūkio mokslinius tyrimus tarp valstybių narių ir Europos Komisijos. SCAR tapo patikimu patarėju Europos žemės ūkio mokslinių tyrimų klausimais ir su bioekonomikos vystymu susijusių mokslinių tyrimų klausimais. Be to, veikia kaip viena iš pagrindinių nacionalinių mokslinių tyrimų programų koordinavimo paskatų. SCAR dalyvavo kuriant įvairius Europos mokslinių tyrimų erdvės tinklus (ERA-NET) bei atliko svarbų vaidmenį kuriant bendro programavimo iniciatyvas („Žemės ūkis, aprūpinimas maistu ir klimato kaita“ ir „Sveika mityba – sveikas gyvenimas“). SCAR pataria dėl nacionalinių mokslinių tyrimų programų ir taip padeda formuoti integruotą Europos mokslinių tyrimų erdvę. SCAR atlieka svarbų vaidmenį susiejant mokslinius tyrimus ir inovacijas bei šalinant kliūtis naujovėms, skatina viešojo ir privataus sektoriaus bendradarbiavimą įgyvendinant naujoves, siekiant bioekonomikos vystymo. Šiuo metu SCAR atstovauja 37 šalims.

SCAR strateginė darbo grupė – ARCH (angl. *European Agricultural Research towards greater impact on global Challenges*). SCAR strateginė darbo grupė siekia stiprinti Europos poziciją sprendžiant pasaulinius klausimus. Europos žemės ūkio moksliniai tyrimais siekiama sutelkti dėmesį į tokius pasaulinius iššūkius kaip apsirūpinimas maistu ir klimato kaita. Nacionaliniu, Europos ir pasauliniu lygiu žemės ūkio moksliniai tyrimai yra fragmentiški, todėl reikalingas geresnis jų koordinavimas siekiant bendrų tikslų.

SCAR darbo grupės:

AKIS (angl. *SCAR-Strategic Working Group on Agriculture Knowledge and Innovation Systems*) – Žemės ūkio žinių ir inovacijų sistemų grupė. Šios darbo grupės dėmesys sutelkiamas į žinių ir inovacijų sistemų funkcionavimo tobulinimą. Tinkamas bendradarbiavimas yra svarbus sprendžiant konkrečius iššūkius ir diegiant inovacijas. Diskutuojama dėl reikalingų / tikslingų mokslinių tyrimų iniciavimo, žinių kūrimosi ir keitimasi žiniomis.

Bioekonomikos grupė. Šioje darbo grupėje aptariama atsinaujinančių biologinių išteklių panaudojimo tvariai bioekonomikos plėtrai galimybės. Aptariamas įvairių Europos regionų biomasės gamybos potencialas: kiekiai ir panaudojimo galimybės. Taip pat ūkininkų įtraukimo į bioekonomikos plėtrą galimybės. Diskutuojama apie bioekonomikos plėtros poveikį žemės ūkiui, miškininkystei, žuvininkystei ir akvakultūrai. Bioekonomika skatina naujų ryšių tarp gerai nusistovėjusių sektorių kūrimąsi, tad kalbama kaip tai gali pakeisti šių sektorių tvarumą bei pelningumą ateityje. Bioekonomika apima visų rūšių biomasės gamybą ir šių išteklių ir atliekų srautų keitimą į pridėtinę vertę turinčius produktus, atveria galimybes spręsti svarbius uždavinius apsirūpinimo maistu, energetinio saugumo, klimato kaitos, aplinkos apsaugos ir pramonės atnaujinimo srityse.

Maisto sistemas. Pagrindinė šios darbo grupės misija yra teikti strategines konsultacijas ir nurodyti kryptį bei remti FOOD2030 strategiją ir jos keturis prioritetus: mitybą (tvariai pagamintas sveikas maistas), klimatą (pažangios ir tvarios maisto sistemos), beatliekinę gamybą (tausojantis išteklių naudojimas), naujovių diegimą (bendruomenių įtraukimas).

Miškų grupė. Šios grupės misija – patarti dėl nuoseklių Europos miškų mokslinių tyrimų bei inovacijų diegimo. Taip pat skatinti tarpvalstybinius mokslinius tyrimus ir stiprinti bendradarbiavimą, siekiant prisitaikymo prie klimato kaitos bei didinti ES miškų sektoriaus tvarumą ir konkurencingumą siekiant bioekonomikos vystymo.

Žuvininkystės grupė. Šioje grupėje siekiama sukurti ir plėtoti bendradarbiavimą žuvininkystės ir akvakultūros mokslinių tyrimų srityse.

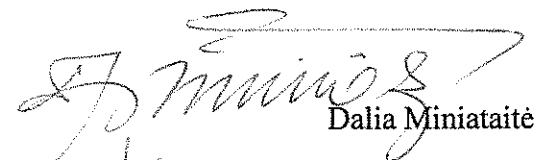
Bioekonomikos strategijų pristatymas. Seminaro dalyviai pristatė savo šalių situaciją dėl parengtų / rengiamų bioekonomikos strategijų. Latvija ir Austrija yra pasirengusios bioekonomikos strategijas ir seminaro dalyviams pristatė esminius šių strategijų punktus. Estija pristatė turimų strategijų apžvalgą, kuriose pateikiama su bioekonomikos vystymu susijusios dalys. Turkija šiuo metu rengia bioekonomikos strategiją.

7. Išvados, pasiūlymai, nauda Lietuvai

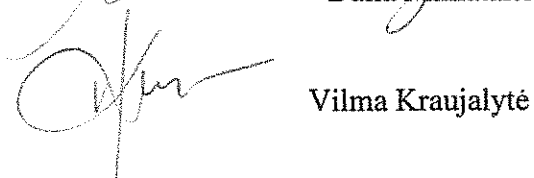
SCAR yra svarbus komitetas patariantis žemės ūkio mokslinių tyrimų klausimais ir su bioekonomikos plėtra susijusių mokslinių tyrimų klausimais. Komiteto veikla apima vadinamąją „nuo lauko iki stalo“ koncepciją, akcentuojami darnaus žemės ūkio moksliniai tyrimai, biologinė įvairovė, miškų ūkis, kaimo plėtra ir bioekonomikos vystymas. Susitikimo metu Baltijos šalių atstovams rekomenduota aktyviau įsitraukti į SCAR veiklą. Jeigu turima žmogiškųjų ir finansinių

išteklų siūlyta įsitraukti į SCAR darbo grupių veiklą. Kita dalyvavimo SCAR alternatyva – Baltijos šalių dalyvavimas rotacijos principu.

Tarptautiniai mokslinių tyrimų projektai labai svarbūs siekiant integruoti Lietuvos žemės ir maisto ūkio mokslą į Europos mokslinių tyrimų erdvę. Taip sudaromos galimybės tarptautiniam bendradarbiavimui, žinių mainams, naujų žinių kūrimui ir kartu skatinamas naujų procesų ir produktų kūrimas bei esamų tobulinimas.

Dalia Miniataitė

Vilma Kraujalytė